

ПРОПОЗИЦІЇ СЕКЦІЇ З РОЗВИТКУ ДЕОКУПОВАНИХ ТА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ГРОМАД

1. Щодо реалізації Закону України «Про основні засади житлової політики» від 13 січня 2026 року № 4751-IX:

1. Запровадити процес практичної імплементації Закону шляхом належної нормативно-правової та фінансової відповідності, забезпечивши органи місцевого самоврядування необхідними нормативно-методичними актами, які детально врегулюють статус операторів, методику розрахунку соціальної оренди, критерії отримувачів, порядок ведення Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи.

2. Врегулювати положення Закону України «Про основні засади житлової політики» від 13 січня 2026 року № 4751-IX у частині правовідносин щодо оренди житлових приміщень.

3. У проекті Закону України «Про соціальне житло», передбачити правове регулювання таких питань: статус операторів соціального житла (визначення їхнього правового статусу, повноважень, прав, обов'язків та порядку діяльності); оренда майна житлового фонду: врегулювання порядку надання соціального житла з державного житлового фонду з урахуванням особливостей, зумовлених змінами до Закону України «Про оренду державного та комунального майна»; забезпечення пропорційного розподілу та дотримання балансу різних категорій осіб, які мають право на отримання соціального житла, у межах одного житлового кварталу.

4. Визначити конкретний строк запуску Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи.

5. Затвердити Державну стратегію житлової політики до 2033 року у чітко визначені строки та враховувати специфіку території (безпекові ризики, ступінь руйнувань) під час розробки та реалізації регіональних і місцевих житлових стратегій.

4. Передбачити у державному бюджеті 2027 року кошти на: багаторічну державну програму комплексної модернізації житлового фонду для внутрішньо переміщених осіб, з урахуванням вимог до енергоефективності, доступності, безбар'єрності, безпеки та цивільного захисту; надання фінансової підтримки для проведення безоплатного капітального ремонту власних житлових будинків і квартир осіб, які відповідно до законодавства мають право на таку пільгу. У зв'язку зі зміною порядку фінансування таких заходів, внесених постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2025 року № 1019, та покладенням їх фінансування на місцеві бюджети, необхідно забезпечити відповідний фінансовий ресурс з державного бюджету; реалізацію експериментального проекту щодо забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом у сільській місцевості, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 червня 2026 року № 751.

II. Підтримати проєкт Закону України «Про статус учасників забезпечення життєдіяльності населення, функціонування держави та критичної інфраструктури на територіях активних бойових дій, гарантії їх соціального захисту», реєстр. № 15340 від 22.06.2026», в першому читанні з подальшим врахуванням пропозицій органів місцевого самоврядування.

III. Щодо реалізації Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 1 липня 2026 року № 4924-IX»:

1. Провести спільний захід із Заступником голови Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконної забудови, самовільного зайняття земельних ділянок, самовільного будівництва, зловживань щодо використання коштів і майна, що перебуває в управлінні суб'єктів управління об'єктами державної та комунальної власності, які зумовили появу об'єктів незавершеного житлового будівництва, що призводить до порушення права на житло військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, членів їхніх сімей та внутрішньо переміщених осіб» Павлом Фроловим стосовно реалізації Закону в повній мірі та досягнення його мети в частині ведення (наповнення) Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи.

2. Направити запит до Фонду державного майна України щодо отримання переліку об'єктів державної власності (із зазначенням їхнього стану та локації), які можуть бути передані територіальним громадам та/або використані для потенційного розміщення внутрішньо переміщених осіб та інформацію про порядок, стан синхронізації відомостей з відповідним електронним реєстром такого житла.

3. Внести зміни до Порядку формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» від 29 квітня 2022 року № 495, в частині залучення військових адміністрацій населених пунктів до забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб.

4. Внести зміни до Порядку надання допомоги для вирішення житлового питання окремим категоріям внутрішньо переміщених осіб, що проживали на тимчасово окупованій території, для військових і інвалідів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.09.2025 № 1176, в частині розширення гарантій для категорій громадян: внутрішньо переміщених осіб із числа військовослужбовців та ветеранів війни та осіб з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб.

5. Внести зміни до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» 23 лютого 2023 року № 2923-IX щодо рівного права на компенсацію за знищене або пошкоджене майно для внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій без вимоги обов'язкового надання акта обстеження, складеного комісією за безпосередньої присутності на об'єкті:

а) прирівняти факт знаходження майна на тимчасово окупованих територіях до стану потенційного руйнування – уніфікація статусу втраченого житла для цілей надання пільгових кредитів, субсидій на оренду житла та пріоритетну участь у державних житлових програмах до моменту повної деокупації території;

б) затвердити спеціальний Порядок підтвердження фактів неможливості реалізації права власності для осіб, чиє майно залишилося на тимчасово окупованих територіях, із визначенням чіткого переліку документів для подання заяви через Портал Дія або Центри надання адміністративних послуг.

6. Сприяти розгляду Верховною Радою України проєкту Закону про внесення змін до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» (Закону № 2923) та деяких інших законів України щодо удосконалення механізму надання компенсацій та обліку нерухомого майна, реєстр. № 13136 від 26.03.2025, з подальшим врахуванням пропозицій Асоціації міст України щодо удосконалення чинного механізму компенсації.

7. Розробити та затвердити підзаконну нормативно-правову базу з метою повноцінної реалізації положень Закону України «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії РФ проти України» від 20 листопада 2024 року № 4071-IX, якими встановити:

а) порядок фіксації, оцінки та підтвердження немайнової (моральної) шкоди, завданої внутрішньо переміщеним особам;

б) прозорий та уніфікований механізм обліку завданої немайнової шкоди;

в) порядок подальшої компенсації (відшкодування) зазначеної шкоди.

8. Створити Загальноукраїнську платформу агрегації даних та програм внутрішньо переміщених осіб: наявного вільного житлового фонду (тимчасового, соціального, комунального), місцевих програм підтримки внутрішньо переміщених осіб, наявних ресурсів та потреб внутрішньо переміщених осіб у розрізі кожної територіальної громади.

*Схвалено
21 серпня 2026 року
м. Київ*